

Opinnäytetyö (AMK)

Auto- ja kuljetustekniikka

Käyttöpainotteinen auto- ja kuljetustekniikka

2010

Kalle Salminen

YKSITTÄISHYVÄKSYNTÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Auto- ja kuljetustekniikka | Käyttöpainotteinen auto- ja kuljetustekniikka

Kevät 2010 | Sivumäärä 27

Ohjaaja Seppo Siironen

Kalle Salminen

YKSITTÄISHYVÄKSYNTÄ

Moottorikäyttöiset ajoneuvot, joita käytetään liikenteessä, on Suomen lain mukaan rekisteröitävä ajoneuvorekisteriin. Ajoneuvoille asetetaan vaatimuksia, jotka niiden tulee täyttää, jos niitä käytetään liikenteessä. Ajoneuvot on jaettu ajoneuvoluokkiin niiden käyttötarkoituksen mukaan. Jokaista ajoneuvoluokkaa koskee omat määräyksensä niiden vaatimustenmukaisuuden ja valvonnan osalta. Kaikille rekisteröintivelvollisille ajoneuvoille on kuitenkin yhteistä se, että niitä käytetään liikenteessä ja ne on rekisteröitävä. Tapoja ajoneuvon saattamiselle ajoneuvorekisteriin on kaksi, rekisteröintikatsastus ja yksittäishyväksyntä. Molemmissa toimenpiteissä ajoneuvo luokitellaan ja sen vaatimustenmukaisuus tarkastetaan.

Huhtikuussa 2009 EY-tyyppihyväksyntädirektiivi uudistui. Vanhan kehysdirektiivin tilalle tuli uusi puitedirektiivi. Se toi mukanaan täysin uuden hyväksyntälajin, yksittäishyväksynnän. Tämän myötä uudet EY-tyyppihyväksymättömät ajoneuvot, eli ajoneuvot joita ei ole sellaisenaan hyväksytty uuden puitedirektiivin mukaan, otetaan käyttöön yksittäishyväksynnällä. Yksittäishyväksynnässä jokin Euroopan talousalueen jäsenvaltio varmentaa, että ajoneuvo on sitä koskevien säännösten ja vaatimusten mukainen.

Yksittäishyväksynnän suorittajana on useimmiten katsastusmies, jolla on rekisteröintikatsastusoikeudet. Työn keskeisenä tavoitteena on avata uutta direktiiviä katsastajan näkökulmasta ja saada uuteen direktiiviin ja hyväksyntälajiin liittyvät keskeiset asiat yksiin kansiin.

Yksittäishyväksynnässä katsastaja täyttää ajoneuvosta komponenttiluettelo, jossa käydään ajoneuvon komponentit ja niiden vaatimukset kohta kohdalta läpi. Valmis komponenttiluettelo on todistus ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta. Yksittäishyväksynnän suorittaja on velvollinen luovuttamaan pyydettyä lisätietoja hyväksynnästä ja säännöksistä, joiden mukaan ajoneuvo on hyväksytty. Tulevaisuuden tavoitteena on, että ajoneuvot hyväksytään ja otetaan käyttöön Euroopan talousalueella samojen kriteereiden mukaisesti.

ASIASANAT:

(ajoneuvorekisteri, vaatimustenmukaisuus, rekisteröinti, katsastus, tyyppihyväksyntä, talousalue, komponentit)

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Automotive and Transport Engineering | Practically-oriented Automotive and Transport Engineering

Spring 2010 | Total number of pages 27

Instructor Seppo Siironen

Kalle Salminen

INDIVIDUAL APPROVAL

Motorized vehicles used for transport must be registered by Finnish law. Requirements are imposed on vehicles which they must meet if they are to be used for transport. Vehicles are divided into categories according to purpose. Each vehicle category applies to their own rules of conformity and control. All the vehicles, which are obliged for registration, have in common the fact that they are used for transport and must be registered. There are two ways of placing the vehicle in the vehicle register: registration inspection and individual approval. In both methods the vehicle is classified and its conformity is checked.

In April 2009 the EC type approval directive was reformed. The old frame directive was replaced by the new framework directive. It brought about a completely new type of approval, individual approval. After this the new EC non-approved vehicles, i.e. vehicles that are not approved as such under the new framework directive, are introduced by individual approval. In individual approval any of the European Economic Area Member States certifies that the vehicle complies with the provisions and requirements.

Individual approvals are usually carried out by a registration licensed inspector. The most important objective is to open up a new directive from the inspector's perspective, and obtain the main points of the new directive and new approval type on paper.

In individual approval the inspector meets up with a list of vehicle components and their requirements point by point. A completed component list is the certificate of conformity of the vehicle. The provider of individual approval is obliged to disclose information on request for the approval and the provisions to which the vehicle has been approved. A future goal is that vehicles are adopted and implemented within the European Economic Area according to the same criteria.

KEYWORDS:

(compliance, registration, inspection, approval, economic, components)

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	4
2 REKISTERÖINTIVELVOLLISUUS	5
3 REKISTERÖINTIKATSASTUS	5
3.1 Ajoneuvoluokat	5
3.2 Kunnan tarkastus	6
3.3 Maahan tuotava ajoneuvo	7
3.3.1 Vaatimustenmukaisuuden selvittäminen	7
3.3.2 Vaadittavat asiakirjat	8
3.4 Rekisteristä poistettu ajoneuvo	9
3.5 Vaurioitunut ajoneuvo	10
4 LAKIMUUTOS 29.4.2009	11
4.1 Hyväksyntälajit	11
4.1.1 Ennen lakimuutosta	11
4.1.2 Lakimuutoksen jälkeen	12
4.2 Rekisteröintikatsastus	14
4.2.1 Voimassaolo	14
4.2.2 Vaatimustenmukaisuus	14
5 YKSITTÄISHYVÄKSYNTÄ PUITEDIREKTIIVIN MUKAAN	17
5.1 Yksittäishyväksyntä vai rekisteröintikatsastus	18
6 YKSITTÄISHYVÄKSYNTÄPROSESSI	20
6.1 ETA-alueella tehdyn yksittäishyväksynnän tunnustaminen	21
6.2 Dokumentointi	21
6.3 Voimassaolo	23
7 YHTEENVETO	24
LÄHTEET	25
KUVAT	
Kuva 1. Puitedirektiivin liite XIX.	12
Kuva 2. Yksittäishyväksyntä vai rekisteröintikatsastus.	19
Kuva 3. Ote M1- ja N1- luokan ajoneuvojen komponenttiluettelosta.	23

1 Johdanto

Opinnäytetyön toimeksiantajana on K1-Katsastajat Oy. Keskeinen asia koko työssä on EY-tyyppihyväksyntädirektiivin muuttuminen. Sen myötä tuli myös yksittäishyväksyntä, jota tässä opinnäytetyössä pyritään asiana avaamaan ja saattamaan asiat pääpiirteissään yksiin kansiin.

Tarkoitus on lähteä liikkeelle perusasioista, jotka tulee ymmärtää, kun puhutaan yksittäishyväksynnästä. Aluksi käydään läpi ihan perusasiat rekisteröintikatsastukseen liittyen, sillä ero rekisteröintikatsastuksen ja yksittäishyväksynnän välillä on hiuksen hieno. Vaikka itse yksittäishyväksyntä on uusi asia kaikille, ei niitä tekevien työ suuresti muutu. Itselläni ei ole vielä vaadittavia rekisteröintikatsastusoikeuksia, joten perusteetkin on opeteltava kirjoittamisen ohella.

Tekstissä puhutaan Ajoneuvohallintokeskuksesta (AKE) useassa yhteydessä. Etenkin moni lähde on jokin AKE :n ohje. Ajoneuvohallintokeskuksen toiminnot ovat vuoden 2010 alusta siirtyneet Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi: n alaisuuteen. Suurin osa ohjeista ja dokumenteista on vielä AKE :n nimellä, joten tässä opinnäytetyössä käytetään nimitystä Ajoneuvohallintokeskus nimityksen TraFi sijaan.

ETA-alueella tarkoitetaan tässä työssä Euroopan talousaluetta ja jäsenvaltiolla Euroopan talousalueen jäsenvaltiota.

2 Rekisteröintivelvollisuus

Liikenteessä käytettävä moottoriajoneuvo on Suomen lain mukaan rekisteröitävä ajoneuvorekisteriin. Ennen kuin yksittäinen ajoneuvo rekisteröidään Suomeen, tulee sille suorittaa toimenpide, jossa tarkastetaan ajoneuvolle asetettujen vaatimusten täytyminen. Tällaisia toimenpiteitä ovat rekisteröintikatsastus ja yksittäishyväksyntä. Ajoneuvon on sovellettava liikenteeseen, ja sen on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan turvallinen ja säännösten mukainen (Ajoneuvolaki). Lisäksi ajoneuvo luokitellaan sen rakenteen ja käyttötarkoituksen mukaan. Kun ajoneuvo rekisteröidään Suomeen, merkitään sen tiedot Ajoneuvoliikenteen tietojärjestelmään. (AKE 2009h.)

3 Rekisteröintikatsastus

Rekisteröintikatsastus tehdään yksittäiselle ajoneuvolle sen luokittelua varten. Ajoneuvolle, joka ei ole ennen ollut rekisteröitynä Suomeen, suoritetaan tarkastus, jossa todetaan ajoneuvon tekniset tiedot ja säädöstenmukaisuus. Lisäksi tarkastetaan, että ajoneuvo täyttää määräykset kunnon, rakenteen ja varusteiden osalta. (AKE 2009h.)

3.1 Ajoneuvoluokat

Ajoneuvoluokat on tekstissä esitetty niille annetuin tunnuksin. Seuraavassa ajoneuvoluokat ja niiden tunnuksat:

- Henkilöauto (M1)
 - Henkilöiden kuljetukseen.
 - Kuljettajan lisäksi enintään 8 henkilöä.
- Linja-auto (M2 ja M3)
 - Henkilöiden kuljetukseen.
 - Kuljettajan lisäksi enemmän kuin 8 henkilöä.
 - M2-luokan ajoneuvolla kokonaismassa enintään 5 000 kg.
 - M3-luokan ajoneuvolla kokonaismassa yli 5 000 kg.

- Pakettiauto (N1)
 - Tavarankuljetukseen.
 - Kokonaismassa enintään 3 500 kg.
- Kuorma-auto (N2 ja N3)
 - Tavarankuljetukseen.
 - N2-luokan ajoneuvolla kokonaismassa suurempi kuin 3 500 kg, mutta enintään 12 000 kg.
 - N3-luokan ajoneuvolla kokonaismassa yli 12 000 kg.
- Mopo (L1e ja L2e)
 - Kaksipyöräinen (L1e)
 - Kolmipyöräinen (L2e)
- Moottoripyörä (L3e ja L4e)
 - Ei sivuvaunua (L3e)
 - Sivuvaunulla (L4e)
- Kolmipyörä (L5e)
- Kevyt nelipyörä (L6e)
- Nelipyörä (L7e)
- Traktori (T1, T2, T3 ja T)
- Perävaunu (O1, O2, O3 ja O4)
 - O1-luokan ajoneuvon kokonaismassa enintään 750 kg.
 - O2-luokan ajoneuvon kokonaismassa suurempi kuin 750 kg, mutta enintään 3 500 kg.
 - O3-luokan ajoneuvon kokonaismassa suurempi kuin 3 500 kg, mutta enintään 10 000 kg.
 - O4-luokan ajoneuvon kokonaismassa suurempi kuin 10 000 kg.

3.2 Kunnan tarkastus

Rekisteröintikatsastuksessa kunnan tarkastusta ei tarvitse suorittaa ajoneuvoille jotka eivät ole määräaikaikatsastusvelvollisia. Jos ajoneuvo on poistettu vaurioituneena liikennekäytöstä, tehdään sille kuitenkin aina kunnan tarkastus rekisteröintikatsastuksessa. (AKE 2009h.)

”Ajoneuvolain 51 §:ssä tarkoitettu määräaikaikatsastusvelvollisuus koskee autoja (M- ja N-luokan ajoneuvot), kevyitä nelipyöriä (L6e-luokan ajoneuvot), nelipyöriä (L7e-luokan ajoneuvot) sekä muita auton perävaunuja kuin kevyitä perävaunuja (O2-, O3- ja O4-luokan ajoneuvot). Määräaikaikatsastusvelvollisuus ei kuitenkaan koske hinattavaa laitetta” (Valtioneuvoston asetus liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta 19.12.2002/1245).

Kunnon tarkastus tehdään määräaikaikatsastusvelvollisille ajoneuvoille. Kunnon tarkastusta ei edellytetä, jos pystytään osoittamaan, että ajoneuvo on hyväksytty kunnon tarkastuksen sisältävässä katsastuksessa suomalaisten katsastusaikasääntöjen mukaisesti Suomessa, muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa. Ajoneuvoa ei myöskään tarvitse tarkastaa, jos ajoneuvo on niin uusi, ettei Suomen lainsäädännön mukainen määräaikaikatsastusvelvollisuus ole vielä tullut ajankohtaiseksi. (AKE 2009h.)

3.3 Maahan tuotava ajoneuvo

Maahan tuotavan ajoneuvon rekisteröintikatsastuksessa on ajoneuvosta esitettävä tarvittavat dokumentit, joista katsastaja tarkastaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden. Dokumenttien tulee olla kyseiselle ajoneuvolle valmistusnumerolla yksilöityjä. Ajoneuvosta on esitettävä muun muassa selvitys rakenteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta. Katsastajalla on oikeus pyytää lisäselvityksiä vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi. Lisäksi tulee esittää todistus edellisestä rekisteröinnistä ulkomailla. Omistusoikeuden siirtyminen edellisestä rekisteriin merkitystä omistajasta lähtien tulee myös ilmetä dokumenteista. (AKE 2009d.)

3.3.1 Vaatimustenmukaisuuden selvittäminen

Vaatimustenmukaisuus tarkastetaan ajoneuvosta esitettävien dokumenttien pohjalta katsastajan toimesta. Tarkastus on jaettu eri käytäntöihin riippuen ajoneuvon iästä, alkuperäisestä markkina-alueesta, hyväksynnistä ja ajoneuvoluokasta. (AKE 2009j.)

Muuttotavarana maahantuodut ajoneuvot

Jos ajoneuvo täyttää aiemman rekisteröintimaan kyseistä mallivuotta koskevat vaatimukset ja vastaa vuotta 1992 ja sitä uudempien autojen päästöjen osalta vähäpäästöisen ajoneuvon päästötasoa, katsotaan sen täyttävän sitä koskevat vaatimukset Suomessa. Lisäksi 1993 ja sitä uudempien L-luokan ajoneuvojen tulee täyttää E-säännön n:o 40/01 päästötaso. Vanhempien ajoneuvojen tulee täyttää aiemman rekisteröintimaan pakokaasupäästöjä koskevat vaatimukset. Aiemman rekisteröintimaan vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi riittää, että ajoneuvo on hyväksytty lähtömaassa rekisteriin ilman poikkeuslupia ja sen rakennetta ei ole jälkikäteen muutettu. Vähäpäästöisyys voidaan todeta ottomootorilla varustetusta autosta, jos se on varustettu katalysaattorilla ja moottori on lambda-ohjattu sekä auto täyttää mittauksessa kolmitoimikatalysaattorilla varustettua autoa koskevat pakokaasupäästöjen raja-arvot. Diesel-moottorilla varustettujen autojen ja kaikkien L-luokan ajoneuvojen osalta päästötaso voidaan todeta vain erillisistä dokumenteista. (AKE 2009e.)

3.3.2 Vaadittavat asiakirjat

Ulkomainen rekisteröintitodistus

Ajoneuvosta esitettävän rekisteröintitodistuksen on oltava alkuperäinen. Siitä tulee ilmetä ajoneuvon rekisteröinti- tai käyttöönottopäivä. Näiden tietojen perusteella määräytyy ajoneuvon Suomessa edellytettävä tekninen vaatimustaso. (AKE 2009i.)

Jos ajoneuvo tuodaan toisesta ETA-valtiosta, on siitä rekisteröintikatsastuksessa ensisijaisesti esitettävä rekisteröintitodistuksen osat I ja II. Jos molempia osia ei ole, voidaan hyväksyä myös rekisteröintitodistuksen osa I, osa II tai edellisen rekisteröintivaltion rekisteröintiviranomaisen todistus edellisestä rekisteröinnistä. Jos ajoneuvo tuodaan ETA-alueen ulkopuolelta on rekisteröintikatsastuksessa esitettävä rekisteröintitodistus tai edellisen rekisteröintivaltion rekisteröintiviranomaisen todistus edellisestä rekisteröinnistä. (AKE 2009i.)

Asiakirjat vaatimustenmukaisuudesta

Selvityksenä ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta hyväksytään vaatimustenmukaisuustodistus eli CoC-todistus, valmistajan tai valmistajan edustajan antama selvitys vaatimustenmukaisuudesta tai riippumattoman tutkimuslaitoksen todistus. CoC-todistus on alkuperäinen valmistajan todistus, joka on laadittu tyyppihyväksytyn ajoneuvon valmistusvaiheen mukaisesti. Valmistajan tai valmistajan edustajan antamasta selvityksestä tulee ilmetä mitkä vaatimukset ajoneuvo täytti valmistajan luovuttaessa ajoneuvon. Päteviksi riippumattomiksi tutkimuslaitoksiksi voidaan hyväksyä AKE:n mukaan EU:n jäsenmaan ilmoittamia virallisia tutkimuslaitoksia. Suomessa tällaisena toimii mm. VTT eli Valtion teknillinen tutkimuskeskus. Mainittujen selvitysten lisäksi vaatimustenmukaisuuden osalta voidaan hyväksyä ajoneuvon rekisteröintitodistuksesta löytyvät tiedot. (AKE 2009i.)

Todistus hyväksytystä katsastuksesta

Jos ajoneuvon rekisteröintikatsastuksen osalta halutaan vedota ETA-valtiossa tehtyyn direktiivin 96/96/EY mukaiseen tarkastukseen, on esitettävä kirjallinen selvitys mahdollisine käännöksineen kunnan tarkastuksen sisältäneestä hyväksytystä katsastuksesta. Katsastusajankohta voidaan todeta rekisteröintitodistuksesta tai erillisestä katsastustodistuksesta. (AKE 2009i.)

Muut asiakirjat

Rekisteröintikatsastuksessa voidaan vaatia todistuksia myös ns. lisälaitteista ja niitä koskevien säännösten täyttymisestä. Tällaisia ovat mm. sähkölaitteet, kaasulaitteet sekä kuormakorit. (AKE 2009i.)

3.4 Rekisteristä poistettu ajoneuvo

Kun rekisteristä poistettu ajoneuvo otetaan uudelleen käyttöön, on sille tehtävä rekisteröintikatsastus, jos

- ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tai Ahvenanmaalle
- ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä vaurioituneena
- ajoneuvo on poistettu rekisteristä ennen 2.11.2007. Ei koske kuitenkaan moottorityökoneita eikä muuta traktoria kuin liikennetraktoria. Rekisteröintikatsastusta ei myöskään vaadita, jos ajoneuvon käyttönotosta on kulunut alle puoli vuotta tai viimeisimmästä määräaikaikatsastuksesta tai rekisteröintikatsastuksesta on alle kolme kuukautta.

Teknisesti ajoneuvoa koskevat samat vaatimukset, jotka olivat voimassa sen ensimmäisenä käyttöönottoajankohtana Suomessa. Aikaisemmasta rekisteröinnistä Suomessa on esitettävä selvitys rekisteröintikatsastuksessa. Jos ajoneuvon on tehty teknisiä muutoksia, jotka ovat voimassa olevien säädösten vastaisia mutta aiemmin voimassa olleiden säädösten mukaisia, voidaan ajoneuvo hyväksyä sellaisenaan. Edellytyksenä on, että kyseisistä rakennemuutoksista on tehty merkintä rekisteriin. (AKE 2009g.)

3.5 Vaurioitunut ajoneuvo

Vaurioituneelle ajoneuvolle tehdään rekisteröintikatsastuksessa tehtävien tarkastusten lisäksi lisätarkastuksia. Katsastaja voi vaatia rekisteröintikatsastuksen yhteydessä lisäselvityksiä seuraavista asioista:

- korin tai rungon mitat
- pyörien asentokulmat
- akselien asento
- mahdolliset katkaisukohdat korissa
- kantavien rakenteiden lujuus
- eri osien liitostavat
- ajoneuvossa vaadittavien turvalaitteiden toimivuus ja säännösten mukaisuus.

AKE:n mukaan vaurioituneen ajoneuvon kunnostamisesta sekä sen kokoamisesta osista säädetään erikseen. (AKE 2009k.)

4 Lakimuutos 29.4.2009

4.1 Hyväksyntälajit

4.1.1 Ennen lakimuutosta

EY-tyyppihyväksyntä

Tyyppihyväksynnällä tarkoitetaan menettelyä, jossa ajoneuvo tai sen osa varmennetaan täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset. Tyyppihyväksyntä voidaan myöntää koko ajoneuville tai ajoneuvon osalle. Tämä tehdään tyyppihyväksyntäviranomaisen toimesta. Suomessa tällaisena viranomaisena toimii AKE. EY-tyyppihyväksyntä on kansainvälinen ja se on myönnetty direktiivin mukaisesti. Ennen uuden puitedirektiivin voimaantuloa noudatettiin aiempaa kehysdirektiiviä 70/156/EY. EY-tyyppihyväksynnän saanut ajoneuvo saa vaatimustenmukaisuustodistuksen, joka on voimassa kaikissa EU:n jäsenmaissa. EY-tyyppihyväksyttävillä ajoneuvoilla ei ole määrällistä rajaa. Tyyppihyväksynnän saa selville joko ajoneuvon asiakirjoista tai sen valmistajalta. (Euroopan komissio 2009.)

Ennen uuden puitedirektiivin voimaantuloa EY-tyyppihyväksynnän piiriin kuului ainoastaan M1-, L- ja T-luokan ajoneuvot (AKE 2009b).

Kansallinen tyyppihyväksyntä

Kansallinen tyyppihyväksyntä eroaa EY-tyyppihyväksynnästä siinä, että se myönnetään kansallisten säädösten mukaisesti. Kansallinen tyyppihyväksyntä on voimassa vain sen myöntäneen jäsenvaltion alueella.

Kansallinen piensarjahyväksyntä

Kansallinen piensarjahyväksyntä on myös kansallisella tasolla myönnettävä hyväksyntälaji ja on voimassa vain sen myöntäneen jäsenvaltion alueella. Se mahdollistaa erityiskäyttöön tarkoitettujen ja erityisvarusteltujen ajoneuvojen hyväksymisen pienissä sarjoissa.

4.1.2 Lakimuutoksen jälkeen

Ainoa suuri muutos entiseen on EY-tyyppihyväksyntädirektiivin uudistuminen. Vanha kehysdirektiivi korvattiin uudella puitedirektiivillä. Direktiivi on viralliselta nimeltään EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2007/46/EY. (AKE 2009b.)

EY-tyyppihyväksyntä

Erona aiempaan toimintatapaan on noudatettava direktiivi. Aiemman kehysdirektiivin 70/156/EY sijaan käytetään uutta puitedirektiiviä 2007/46/EY. Puitedirektiivin myötä mm. hyötyajoneuvojen eli N- ja O-luokan ajoneuvojen EY-tyyppihyväksyntä tuli mahdolliseksi. Kuvasta 1. selviää puitedirektiivin täytäntöönpanoaikataulu tyyppihyväksynnän osalta. (AKE 2009b.)

Luokat	Täytäntöönpanopäivämäärät		
	Uudet ajoneuvotyyppit Valinnainen	Uudet ajoneuvotyyppit Pakollinen	Nykyiset ajoneuvotyyppit Pakollinen
M ₁	Ei sovelleta (*)	29.4.2009	Ei sovelleta (*)
M ₁ -luokan erikoiskäyttöön tarkoitetut ajoneuvot	29.4.2009	29.4.2011	29.4.2012
N ₁ -luokan keskeneräiset ja valmiit ajoneuvot	29.4.2009	29.10.2010	29.10.2011
N ₁ -luokan valmistuneet ajoneuvot	29.4.2009	29.10.2011	29.4.2013
N ₂ -, N ₃ -, O ₁ -, O ₂ -, O ₃ -, ja O ₄ -luokan keskeneräiset ja valmiit ajoneuvot	29.4.2009	29.10.2010	29.10.2012
M ₂ - ja M ₃ -luokan keskeneräiset ja valmiit ajoneuvot	29.4.2009	29.4.2009 (*)	29.10.2010
N ₁ -, N ₂ -, N ₃ -, M ₂ -, M ₃ -, O ₁ -, O ₂ -, O ₃ -, ja O ₄ -luokan erikoiskäyttöön tarkoitetut ajoneuvot	29.4.2009	29.10.2012	29.10.2014
N ₂ - ja N ₃ -luokan valmistuneet ajoneuvot	29.4.2009	29.10.2012	29.10.2014
M ₂ - ja M ₃ -luokan valmistuneet ajoneuvot	29.4.2009	29.4.2010 (*)	29.10.2011
O ₁ -, O ₂ -, O ₃ -, ja O ₄ -luokan valmistuneet ajoneuvot	29.4.2009	29.10.2011	29.10.2013

(*) Ei sovelleta.

(†) 45 artiklan 4 kohdan soveltamista varten näitä määräaikoja iätketään 17 kuukaudella.

Kuva 1. Puitedirektiivin liite XIX (EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2007/46/EY).

EY-piensarjahyväksyntä

EY-piensarjahyväksyntää voidaan soveltaa vain M1-luokan ajoneuvoille. EY-piensarjahyväksyntä voidaan myöntää vain, jos yhteisössä rekisteröitävien, myytävien tai käyttöön otettavien samantyyppisten ajoneuvojen lukumäärä on vuositasolla korkeintaan 1000 kpl. (AKE 2009b.)

Kansallinen piensarjatyypinhyväksyntä

Kansallinen piensarjatyypinhyväksyntä on kansallinen hyväksyntälaji, jossa määrät on tarkoin säädelty. Samaa tyyppiä olevien ja ensimmäistä kertaa käyttöön otettavien ajoneuvojen lukumäärät vuositasolla on säädetty seuraavasti:

- M1-luokan ajoneuvoja korkeintaan 75 kappaletta
- M2- ja M3-luokan ajoneuvoja korkeintaan 250 kappaletta
- N1-luokan ajoneuvoja korkeintaan 500 kappaletta
- N2- ja N3- luokan ajoneuvoja korkeintaan 250 kappaletta
- O1- ja O2- luokan ajoneuvoja korkeintaan 500 kappaletta
- O3- ja O4- luokan ajoneuvoja korkeintaan 250 kappaletta
- L- luokan ajoneuvoja korkeintaan 25 kappaletta. (AKE 2009b.)

Yksittäishyväksyntä

Yksittäishyväksyntä tuli käsitteenä tutuksi uuden puitedirektiivin myötä. Yksittäishyväksyntä täytyy suorittaa kaikille uusille M-, N- ja O-luokan ajoneuvoille, joita ei ole sellaisenaan hyväksytty uuden puitedirektiivin mukaisesti. ETA-alueelta tulleilta hyväksymättömiltä ajoneuvoilta vaaditaan yksittäishyväksyntä vain silloin, kun ne ovat uusia. ETA-alueen ulkopuolelta tulleita ajoneuvoja pidetään kuitenkin uutena, jos käyttöönotosta on kulunut korkeintaan puoli vuotta. (AKE 2009h.)

Yksittäishyväksyntä on menettely, jossa ETA-alueen jäsenvaltio varmentaa, että ajoneuvo on kaikkien sitä koskevien hallinnollisten säännösten ja teknisten vaatimusten mukainen. Direktiivin mukaan yksittäishyväksyntä tehdään yksittäiselle ajoneuvolle. Kyseessä voi kuitenkin olla myös muu kuin ainoa

kappale. (EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2007/46/EY.)

4.2 Rekisteröintikatsastus

Päivämäärän 29.4.2009 jälkeen astui voimaan paljon muutoksia ajoneuvojen käyttöönoton osalta. Yksi asia oli muutos rekisteröintikatsastuksessa. Muutoksia tuli rekisteröintikatsastuksen voimassaoloon ja vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen.

4.2.1 Voimassaolo

Jo aiemmin esiin tulleen päivämäärän 29.4.2009 jälkeen rekisteröintikatsastuksen voimassaoloaika muuttui. Rekisteröintikatsastuksen voimassaoloa ei enää rajoiteta käytettynä maahantuodun ajoneuvon osalta seuraavin poikkeuksin:

- Jos ajoneuvo on ollut rekisteröitynä Suomessa, mutta on ennen 2.11.2007 poistettu rekisteristä, on rekisteröintikatsastus voimassa enintään kolme kuukautta.
- Jos ajoneuvolle on tehty liikennekäytöstä poisto ulkomaille tai Ahvenanmaalle siellä rekisteröintiä varten tai se on poistettu liikennekäytöstä vaurioituneena on rekisteröintikatsastus myös voimassa myös enintään kolme kuukautta.

Rekisteröintikatsastuksesta annettava todistus on ensimmäistä kertaa käyttöön otettavan ajoneuvon osalta voimassa enintään kolme kuukautta. Todistus ei ole enää voimassa jos ajoneuvo ei enää täytä ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia tai ajoneuvon hyväksyntä (esim. tyyppihyväksyntä) ei ole enää voimassa. (AKE 2009b.)

4.2.2 Vaatimustenmukaisuus

Uuden lain mukaan vaatimustenmukaisuuden todistamiseksi hyväksytään seuraavat selvitykset:

- CoC-todistus eli valmistajan alkuperäinen tyyppihyväksytyn ajoneuvon valmistusvaiheen mukaisesti laatima vaatimustenmukaisuustodistus.
- Valmistajan tai sen edustajan antama selvitys ajoneuvon täyttämistä vaatimuksista ajoneuvon luovutushetkellä.
- Pätevän riippumattoman tutkimuslaitoksen todistus ajoneuvon tai sen varusteen hyväksymisestä. Tutkimuslaitoksen antaman todistuksen tietojen tulee perustua ilmoitetun tai muun pätevän riippumattoman tutkimuslaitoksen antamiin tietoihin. Todistuksen ei siis tarvitse välttämättä olla ilmoitetun tutkimuslaitoksen antama. Siitä tulee kuitenkin ilmetä, että tiedot perustuvat ajoneuvon tai varusteen hyväksymistestihin. Testit tulee olla pätevän riippumattoman tutkimuslaitoksen tekemiä. Tietojen oikeellisuus voidaan varmistaa todistuksessa olevista hyväksyntänumeroista tai testin tutkimusraportin numerosta.
- Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän asiantuntijan selvitys joka perustuu tehtyyn tarkastukseen.

Lisäyksenä vanhaan lainsäädäntöön on tullut hyväksytyn asiantuntijan käyttäminen vaatimustenmukaisuuden toteamisessa. (AKE 2009f.)

Lisäksi autoasetukseen tuli uusi liite 8 joka korvaa vanhan liitteen 6. Uutta liitettä voidaan soveltaa yksittäishyväksynnässä ja EY-tyyppihyväksymättömän ajoneuvon rekisteröintikatsastuksessa. Liitettä 8 voidaan myös soveltaa ajoneuvojen muutoskatsastuksissa ja rekisteröintikatsastuksessa, jossa ajoneuvona on EY-tyyppihyväksytystä muutettu ajoneuvo. (AKE 2009b.)

Vaatimustenmukaisuuden toteaminen autoasetuksen liitteen 8 mukaan

Liitteessä on ajoneuvon eri osien vaatimustasojen osoittamistavat merkitty kirjaimilla. Seuraavassa on lueteltu eri osoittamistavat ylempiarvoisesta alempaan.

- X, Tyyppihyväksyntä.
 - Ajoneuvolla tulee olla direktiivin mukainen tyyppihyväksyntä. Hyväksyntä käy ilmi hyväksyntämerkinnästä,

hyväksyntätodistuksesta tai valmistajan/valmistajan edustajan antamasta selvityksestä.

- A, Tutkimuslaitoksen selvitys.
 - Tutkimuslaitoksen antama testiraportti tai selvitys. Testien tulee olla tutkimuslaitoksen itsensä tekemiä ja direktiivin mukaisia.
- H, Hyväksytyt asiantuntijan selvitys.
 - Hyväksytty asiantuntija on tutkimuslaitoksen kaltainen, vaatimuksiltaan hieman kevyempi taho. Tutkimuslaitos voi olla myös hyväksytty asiantuntija, mutta asiantuntijan tehtäviä voi hoitaa myös yksittäinen siihen nimetty henkilö.
- B, Valmistajan tekemä testi.
 - Vaaditaan testiraportti valmistajan tekemästä testistä.
- C, Osoitettava hyväksynnän suorittajaa tyydyttävällä tavalla, että kyseisen osan tai osakokonaisuuden keskeiset vaatimukset täyttyvät.
 - Hakijan on osoitettava, että ajoneuvon osaa tai osakokonaisuutta koskevat keskeiset vaatimukset täyttyvät.
- E, Tarkastetaan hyväksynnän yhteydessä.
 - Erillisiä dokumentteja ei vaadita. Vaatimustenmukaisuus tarkastetaan itse hyväksynnän yhteydessä.

Vaihtoehtoisesti liitteessä oleville vaatimustasoille käy aina vaadittua ylempitasoinen osoittamistapa. Jos esimerkiksi vaaditaan osoittamistapa C, mutta hakijan antamat selvitykset eivät tyydytä hyväksynnän suorittajaa, voidaan käyttää esimerkiksi hyväksyttyä asiantuntijaa. (AKE 2009a.)

EY-tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta ei edellytetä vaatimustenmukaisuudesta todistusta jos ajoneuvo pystytään tunnistamaan toisessa ETA-valtiossa myönnetyn rekisteröintitodistuksen perusteella. Rekisteröintitodistuksen tulee vastata direktiivin 1999/37/EY vaatimuksia. Direktiivissä säädetään ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjojen vaatimukset. Vaatimustenmukaisuudesta voidaan edellyttää todistus vain siltä osin kun ajoneuvoa ei pystytä tunnistamaan rekisteröintitodistuksen perusteella. (AKE 2009b.)

EY-tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta ei myöskään edellytetä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi erillisiä testejä, tarkastuksia tai todistuksia, jos vaatimustenmukaisuus selviää aiemmasta rekisteröintitodistuksesta tai selvityksistä jotka on laadittu ajoneuville aiemmin rekisteröinnin edellytyksenä tehtyjen testien ja tarkastusten perusteella. (AKE 2009b.)

Ajoneuvo, joka hyväksytään Suomessa ensimmäistä kertaa liikenteeseen rekisteröintikatsastuksella, on vaatimusten mukainen ajoneuvon täyttäessä sitä koskevat tekniset vaatimukset. (AKE 2009b.)

Jos ajoneuville on tehty yksittäishyväksyntä muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voi katsastustoimipaikka vaatia rekisteröintikatsastuksessa yksittäishyväksynnän myöntäneeltä taholta lisätietoja yksittäishyväksyntätodistukseen liittyen. Uuden puitedirektiivin mukaan yksittäishyväksynnän myöntänyt hyväksyntäviranomaisena on velvollinen antamaan pyydetyt lisäselvitykset. Ulkomaisten vaatimusten tulee vastata vähintään Suomessa ajoneuvon käyttöönottoajankohtana edellytetyjä vaatimuksia. (AKE 2009b.)

Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa voitiin soveltaa ennen uusia säädöksiä voimassa olleita menettelyjä 31.12.2009 saakka.

5 Yksittäishyväksyntä puitedirektiivin mukaan

Yksittäishyväksyntä on uusi hyväksyntälaji, jonka uusi puitedirektiivi toi mukanaan. Käytännössä muutos tarkoitti, että 29.4.2009 lähtien uudet EY-tyyppihyväksymättömät ajoneuvot laitetaan rekisteriin yksittäishyväksynnällä rekisteröintikatsastuksen sijaan. Yksittäishyväksynnällä tarkoitetaan menettelyä, jossa Euroopan talousalueen jäsenvaltio varmentaa yksittäisen ajoneuvon olevan sitä koskevien hallinnollisten säännösten ja teknisten vaatimusten mukainen. Ajoneuvo voi olla myös muu kuin ainoa kappale. Yksittäishyväksyntä tehdään kuitenkin vain ajoneuville jota ei ole sellaisenaan hyväksytty puitedirektiivin mukaan. Myös tyyppihyväksytty ajoneuvo voidaan joutua

ottamaan käyttöön yksittäishyväksynnällä. Jos esimerkiksi EY-tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa muutetaan ennen käyttöönottoa, vaatii se yksittäishyväksynnän. Hyvin yleinen tapaus on päällirakennettu EY-tyyppihyväksytty kuorma-auto. Jos kuorma-autoon on tyyppihyväksynnän jälkeen ennen käyttöönottoa tehty esimerkiksi kuormakori, joudutaan kyseinen ajoneuvo ottamaan käyttöön yksittäishyväksynnällä. (AKE 2009b.)

5.1 Yksittäishyväksyntä vai rekisteröintikatsastus

Lähtökohtaisesti kaikkien M-, N- ja O-luokan uusien ajoneuvojen tulee olla hyväksytty puitedirektiivin mukaisesti. Jos uudella ajoneuvolla ei ole voimassa olevaa hyväksyntää (EY-tyyppihyväksyntä, EY-piensarjahyväksyntä tai kansallinen piensarjahyväksyntä), tulee sille tehdä yksittäishyväksyntä. Yksittäishyväksyntä tulee myös tehdä uudesta tyyppihyväksytystä muutetulle ajoneuvolle. Myös uusi keskeneräinen tyyppihyväksytty ajoneuvo joudutaan yksittäishyväksymään. Esimerkiksi monet kuorma-autot voivat olla hyväksytyjä, mutta päällirakentamisen jälkeen joudutaan kyseinen ajoneuvo yksittäishyväksymään. Rekisteröintikatsastus tehdään edelleen käytetyille ajoneuvoille sekä kaikille muille uusille hyväksymättömille kuin M-, N- ja O-luokan ajoneuvoille. Rekisteröintikatsastus tehdään myös uudelle M-, N-, ja O-luokan ajoneuvoille, jos se on puitedirektiivin mukaisesti hyväksytty. Myös toisessa jäsenvaltiossa tehty yksittäishyväksyntä käy hyväksynnästä. Uuden käytännön tavoitteena on, että ajoneuvot otetaan kaikissa jäsenvaltioissa käyttöön samoilla kriteereillä. Niin kuin jo aiemmin mainittiin, pidetään ETA-alueen ulkopuolelta tulleita ajoneuvoja uusina, jos niiden käyttöönotosta on kulunut korkeintaan puoli vuotta. (AKE 2009b.)

Kuva 2. havainnollistaa, milloin tehdään yksittäishyväksyntä ja milloin rekisteröintikatsastus.

Ajoneuvoluokka	M,N,O			L,T,MTK,LTR,MA
Käyttöönotto	Rekisteröity ETA-alueella	Rekisteröity muualla	Käyttöönottamaton ajoneuvo	Kaikki
Uusi	-	-	Yksittäishyväksyntä	RK
Korkeintaan 6kk sitten	RK	Yksittäishyväksyntä	-	RK
Yli 6kk sitten	RK	RK	-	RK

Kuva 2. Yksittäishyväksyntä vai rekisteröintikatsastus (AKE 2009c).

Yksittäinen jäsenvaltio voi yksittäishyväksynnällä myöntää ajoneuvoille vapautuksia säännöksistä. Jäsenvaltion tulee vapautuksia myöntäessään asettaa vapautuksille vaihtoehtoisia vaatimuksia. Vapautuksia saa kuitenkin myöntää vain, jos siihen on riittävät perusteet. Vaihtoehtoisten vaatimusten tulee vastata mahdollisimman hyvin direktiivien vaatimustasoa. Yksittäishyväksyntää tehdessä ei ole sallittua tehdä ajoneuvolle rikkovia testejä. Tällaisia ovat mm. törmäystestit. Yksittäishyväksyntä on voimassa vain sen jäsenvaltion alueella, joka sen on myöntänyt. Jäsenvaltio myöntää valmiista yksittäishyväksynnästä yksittäishyväksyntätodistuksen. Jos ajoneuvo on yksittäishyväksytty toisessa jäsenvaltiossa ja se halutaan ottaa käyttöön, on hyväksynnän myöntänyt jäsenvaltio velvollinen pyynnöstä toimittamaan hakijalle lausunnon hyväksynnästä ja säännöksistä, joiden mukaan ajoneuvo on hyväksytty. Jos jäsenvaltio on myöntänyt ajoneuvolle puitedirektiivin mukaisen yksittäishyväksynnän, on toisen jäsenvaltion sallittava kyseisen ajoneuvon myynti, rekisteröinti tai käyttöönotto, jos ajoneuvon hyväksynnässä käytetyt tekniset säännökset eivät ole sen omien säännösten vastaisia. Jäsenvaltion on myönnettävä yksittäishyväksyntä ajoneuvolle, joka on puitedirektiivin säädösten mukainen. (EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2007/46/EY.)

Säännösten ja vaatimusten yhtenäistämistä on neuvoteltu Euroopan laajuisissa kokouksissa. Tavoitteena olisi yhtenäiset vaatimukset tulevaisuudessa. Vuoden 2010 loppuun yksittäishyväksynnän suorittavat katsastustoimipaikat joilla on rekisteröintikatsastusoikeudet. Tästä eteenpäin yksittäishyväksynnän suorittajille tulevat voimaan omat vaatimukset, jotka pohjautuvat standardiin SFS-EN ISO/IEC 17025. (AKE 2009b.)

6 Yksittäishyväksyntäprosessi

Tyypillisimpiä yksittäishyväksyttäviä ajoneuvoja ovat perävaunut sekä päällirakennetut ajoneuvot. Päällirakennetuissa ajoneuvoissa perusajoneuvo on yleensä tyyppihyväksytty. Päällirakenteen vuoksi joudutaan tällainen ajoneuvo kuitenkin yksittäishyväksymään. Perävaunujen kohdalla komponentit ovat pitkälti hyväksytyjä, mutta itse kokonaisuus ei. (AKE 2009b.)

Yksittäishyväksyntään esitetään myös tyyppihyväksynnän jälkeen muutettuja ajoneuvoja. Tietyt muutokset eivät kuitenkaan aiheuta vaatimusta yksittäishyväksyntään. Seuraavia varusteita voi muuttaa tai asentaa ilman, että se vaikuttaa hyväksynnän voimassaoloon:

- radio, kasettisoitin, CD-soitin
- puhelin
- ajotietokone ja muut vastaavat laitteet
- mittaristo
- lasten turvaistuin
- ilmatyynyvarustus
- kouluauton hallintalaitteet
- rengas- ja vannemuutokset
- lisävalaisimet
- ulko- ja sisälämmitinlaitteet
- kattoteline
- kattoluukku
- vetolaite

- roiskeläpät ja sisälokasuojat
- tilapäiset kiinteistönhuoltolaitteet
- automallikohtaiset korin muotoiluosat
- sähköiset ikkunanostimet
- istuinlämmittimet
- keskuslukitus
- luvattoman käytön estävät laitteet (esim. varashälytin). (AKE 2009c.)

6.1 ETA-alueella tehdyn yksittäishyväksynnän tunnustaminen

Jos ulkomailta tuodaan ajoneuvo ennen ensirekisteröintiä Suomeen ja sille on tehty puitedirektiivin mukainen yksittäishyväksyntä, ei sitä tarvitse enää yksittäishyväksyä Suomessa. Ajoneuvolle tehdään tällöin rekisteröintikatsastus. Rekisteröintikatsastuksen yhteydessä merkitään ajoneuvon tietoihin, että sille on tehty yksittäishyväksyntä ulkomailla. Ajoneuvolta vaadittavat tekniset vaatimukset ovat samat, mitkä Suomessa on voimassa ajoneuvon käyttöönottohetkellä. Puitedirektiivi edellyttää, että yksittäishyväksynnän suorittaneen jäsenvaltion hyväksyntäviranomaisen (Suomessa AKE) on tarvittaessa annettava lausunto teknisistä vaatimuksista joiden mukaan ajoneuvo on hyväksytty. (AKE 2009b.)

6.2 Dokumentointi

Yksittäishyväksynnässä ajoneuvosta laaditaan komponenttiluettelo. Komponenttiluettelo on dokumentti ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta. Komponenttiluettelo laaditaan erityisesti lausunnon antamisen helpottamiseksi. Komponenttiluettelossa on lueteltu ajoneuvon eri komponentit ja osa-alueet ja niille asetetut vaatimustasot sekä vaadittu, aiemmin mainitun, liitteen 8 mukainen toteamistapa. Lisäksi luettelossa on kenttä, johon kirjataan mistä vaatimustaso on todettu. Komponentin vaatimustaso voidaan todeta esimerkiksi valaisimien osalta hyväksyntämerkinnästä. Tällöin luetteloon kirjataan esimerkiksi merkintä "E-hyv.". Tästä selviää, että kyseinen valaisin on E-hyväksytty eli se on vaatimustenmukainen. Jos vaadittu toteamistapa on

esimerkiksi valmistajan tekemä testi, tulee luetteloon kirjata testiraportin numero. Komponenttiluettelo tulee täyttää kohta kohdalta täydellisesti. Merkintä tehdään myös mikäli komponentille ei ole vaatimuksia. Esimerkiksi jos kyseessä on perävaunu, kirjoitetaan kohtaan äänimerkinantolaite ”ei vaatimuksia”. Kun yksittäishyväksynnän kohteena on tyyppihyväksytystä muutettu ajoneuvo, täytetään komponenttiluettelo täydellisesti vain niiltä osin kun ajoneuvoa on muutettu tyyppihyväksynnän jälkeen, ennen ensirekisteröintiä. Tyyppihyväksyntä on siis edelleen voimassa komponenteille joita ei ole muutettu. Tällöin voidaan komponenttiluettelon mistä todettu-kenttään kirjata vain kansallinen tyyppikoodi tai EY-tyyppihyväksyntänumero. Komponenttiluettelo ei tarvitse täyttää lainkaan jos ajoneuvon tehtävät muutokset ovat hyvin vähäisiä. Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi henkilöauton muuttaminen pakettiautoksi vain penkit poistamalla tai madallussarjan asentaminen. Valmis komponenttiluettelo lähetetään tulostettuna digitoitavaksi. Digitoinnilla tarkoitetaan asiakirjan saattamista digitaaliseen muotoon. (AKE 2009c.)

Alla olevasta kuvasta näkyy luettelon täyttämistapa muutaman komponentin osalta. Ensimmäisenä vasemmalla on kohde jota tarkastellaan. Seuraavana oikealla on perusdirektiivi, muutosdirektiivi tai E-sääntö jonka mukaiset vaatimukset tarkasteltava kohde täyttää. Tämän jälkeen on liitteen 8 mukainen kirjaintunnus joka kertoo toteamistavan jolla vaatimustenmukaisuus osoitetaan. Kuva on M1- ja N1-luokan komponenttiluettelosta. Vasemman puoleinen kirjaintunnus on vaatimus M1-luokan ajoneuvolle ja oikeanpuoleinen N1-luokan ajoneuvolle. Kirjaintunnusten jälkeen oikealla on kohta johon kirjataan mitä toteamistapaa käytettiin. Viimeisenä oikealla olevaan sarakkeeseen kirjataan mistä vaatimustenmukaisuus on todettu.

Kuvan 3. mukaisessa esimerkkitapauksessa ohjauslaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettu valmistajalta saadulla testiraportilla. Vaatimuksena on C(muu selvitys) eli hakijan on osoitettava hyväksynnän suorittajaa tyydyttävällä tavalla, että kyseisen osan tai osakokonaisuuden keskeiset vaatimukset täyttyvät. Liitteessä oleville vaatimustasoille käy kuitenkin

aina vaadittua ylempitasoinen osoittamistapa joten esitetty valmistajan testiraportti käy vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi. Ovien lukoilta ja saranoilla vaadittu osoittamistapa on sama kuin ohjauslaitteilla. Myös se on korvattu ylempitasoisella osoittamistavalla. Tässä tapauksessa lukoilta ja saranoilla on direktiivin mukainen tyyppihyväksyntä. Siitä on esitetty hyväksyntätodistus. Äänimerkinantolaitteen vaadittu osoittamistapa on valmistajan testiraportti joka kyseisestä laitteesta on esitetty.

5	Ohjauslaite	70/311/ETY	C	C	Valmistajan testiraportti (I)	(testiraportin numero)
6	Ovien lukot ja saranat	70/387/ETY	C	C	Hyväksyntä (X)	(hyväksyntätodistuksen numero)
7	Äänimerkinantolaitte	70/388/ETY	B	B	Valmistajan testiraportti (I)	(testiraportin numero)

Kuva 3. Ote M1- ja N1- luokan ajoneuvojen komponenttiluettelosta

Edellä mainituissa tapauksissa olisi voitu valmistajan testiraportin sijaan käyttää mm. hyväksyttyä asiantuntijaa. Hyväksytyyn asiantuntijan lausunto vaaditaan esimerkiksi päästöjen vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen. Hyväksytty asiantuntija suorittaa mittauksia ja tarkastuksia joiden perusteella hän laatii selvityksen vaatimustenmukaisuudesta.

6.3 Voimassaolo

Yksittäishyväksyntä on lähtökohtaisesti voimassa kolme kuukautta. Aika voi olla myös lyhyempi. Yksittäishyväksyntätodistus on siis voimassa enintään kolme kuukautta, mutta uusien teknisten vaatimusten voimaan tulo tänä aikana voi lyhentää voimassaoloa. Toisin sanoen yksittäishyväksyntä on voimassa kolme kuukautta mikäli ajoneuvon vaatimustenmukaisuus ei vanhene tänä aikana. Tämä mahdollisuus on otettava yksittäishyväksyntää tehdessä huomioon. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yksittäishyväksynnän suorittajan tulee selvittää kaikki kolmen kuukauden sisällä voimaan tulevat tekniset vaatimukset ja merkitä voimassaolon päättymispäivä tämän mukaan. (AKE 2009c.)

Yksittäishyväksynnän voimassaoloa voidaan jatkaa, jos ajoneuvon tekniset vaatimukset eivät ole muuttuneet. Voimassaoloa voidaan jatkaa, vaikka yksittäishyväksyntä ei ole enää voimassa. Yksittäishyväksynnän voimassaolon jatkamiseksi ajoneuville tehdään yksittäishyväksynnän korjaus. Jos ajoneuvoa on muutettu niin ettei vaatimustenmukaisuus enää täyty tai tekniset vaatimukset ovat muuttuneet ja ajoneuvoa on muutettu niiden mukaiseksi, tehdään ajoneuville kokonaan uusi yksittäishyväksyntä. (AKE 2009c.)

7 Yhteenveto

Opinnäytetyön tavoitteena oli käsitellä säädösten muuttumisen myötä tullutta uutta asiaa, yksittäishyväksyntää, katsastajan näkökulmasta, sekä saada asiat selkokielellä yksiin kansiin. Ennen tavoitteeseen pääsyä piti pureutua perusasioihin. Perusasioita ovat muun muassa rekisteröintikatsastus ja siihen liittyvät yksityiskohdat sekä ajoneuvoluokat. Työssä jouduttiin myös pureutumaan direktiiveihin, koska itse yksittäishyväksyntä on uuden puitedirektiivin tuoma hyväksyntälaji. Työssä käsiteltiin myös puitedirektiivin tuomat muutokset rekisteröintikatsastukseen.

Kaiken kaikkiaan työ onnistui hyvin. Tavoitteeseen päästiin ja oppimista tapahtui. Aihe oli aluksi itselleni varsin vieras, mutta työn valmistuttua ovat perusasiat yksittäishyväksynnän ja rekisteröintikatsastuksen osalta varsin hyvin selvillä. Valmiista opinnäytetyöstä on eniten hyötyä itselleni. Toki säädösten muutos ja yksittäishyväksyntä yksissä kansissa on kaikkien saatavilla ja oiva ohje kaikille sitä tarvitseville.

LÄHTEET

- AKE 2009a. Autoasetuksen liitteen 8 soveltamisohje. Viitattu 7.4.2010
<http://www.ake.fi/NR/rdonlyres/05194199-C16E-4174-BEA5-33094ED3FC7E/0/15832082009Autoasetuksenliitteen8soveltamisohje.pdf>.
- AKE 2009b. Katsastajien koulutuskierron 2009. Viitattu 7.4.2010
<http://www.ake.fi/NR/rdonlyres/106D58F9-45B5-430C-9D78-9DCF5E3206CA/0/Katsastajienkoulutuskierron2009.pdf>.
- AKE 2009c. Katsastajien prosessiohje. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/NR/rdonlyres/2B6780EA-01CE-43B4-82C5-704A424EECC9/0/Katsastajien_prosessiohje.pdf.
- AKE 2009d. Maahantuotavan ajoneuvon rekisteröintikatsastus. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus/Maahantuotavan+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus/Maahantuotavan+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus.htm.
- AKE 2009e. Muuttotavarana maahantuodut ajoneuvot. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus/Maahantuotavan+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus/Vaatimuksenmukaisuuden+selvitt%C3%A4minen+rekister%C3%B6intikatsastuksessa/Muuttotavarana+maahantuodut+ajoneuvot/Muuttotavarana+maahantuodut+ajoneuvot.htm.
- AKE 2009f. Ohje ajoneuvojen vaatimustenmukaisuudesta. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/NR/rdonlyres/8328F714-70F9-4BF8-86FA-61EB2A7468CB/0/15722082009_Vaatiohje.pdf.
- AKE 2009g. Rekisteristä poistetun ajoneuvon rek.katsastus. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus/Rekisterist%C3%A4+poistetun+ajoneuvon+rek.katsastus/Rekisterist%C3%A4+poistetun+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus.htm.
- AKE 2009h. Rekisteröintikatsastus ja yksittäishyväksyntä. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus.htm.
- AKE 2009i. Vaadittavat asiakirjat. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus/Maahantuotavan+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus/Vaadittavat+asiakirjat/.
- AKE 2009j. Vaatimuksenmukaisuuden selvittäminen rekisteröintikatsastuksessa. Viitattu 7.4.2010
http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus/Maahantuotavan+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus/Vaatimuksenmukaisuuden+selvitt%C3%A4minen+rekister%C3%B6intikatsastuksessa/Vaatimuksenmukaisuuden+selvitt%C3%A4minen+rekister%C3%B6intikatsastuksessa.htm.

AKE 2009k. Vaurioituneen ajoneuvon rek.katsastus. Viitattu 7.4.2010 http://www.ake.fi/AKE/Katsastus_ja_ajoneuvotekniikka/Katsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus+ja+yksitt%C3%A4ishyv%C3%A4ksynt%C3%A4/Rekister%C3%B6intikatsastus/Vaurioituneen+ajoneuvon+rek.katsastus/Vaurioituneen+ajoneuvon+rekister%C3%B6intikatsastus.htm.

Euroopan komissio 2009. EY-tyyppihyväksyntä helpottaa ajoneuvon rekisteröintiä toisessa jäsenmaassa. Viitattu 7.4.2010 http://ec.europa.eu/finland/news/press/101/10902_fi.htm.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2007/46/EY.

Valtioneuvoston asetus liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta 19.12.2002/1245.